



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«11» вересня 2025 року

№ 60/201-рп/к

справа № 148/60/201-рп/к.25

м. Київ

*Про початок розгляду справи
за ознаками порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Третього відділу досліджень і розслідувань від 08.09.2025 № 60-03/538-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Північним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 13.08.2024 № 13-09/764 (вх. Відділення від 13.08.2024 № 60-01/389К) здійснено державний контроль за дотриманням Київською міською радою та виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) (далі – ВО КМР (КМДА)) вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час визначення порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності (у тому числі засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі та об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі) у м. Києві та інших пов'язаних із цим питань.

(2) Відділенням направлено до Департаменту територіального контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент територіального контролю) лист про надання інформації від 20.08.2024 № 60-02/4707е.

(3) Листом від 03.09.2024 № 064-12088 (вх. Відділення від 10.09.2024 № 60-01/3514) Департамент територіального контролю надав відповідь на лист від 20.08.2024 № 60-02/4707е, в якій повідомив, що він не є розпорядником запитуваної інформації, у зв'язку з чим він звернувся до відповідних розпорядників, в частині що їх стосується, щодо надання завірених в установленому порядку копій запитуваних документів та надання відповідної інформації, а після надання вказаними розпорядниками запитуваної інформації, Відділення буде поінформовано додатково.

(4) Листом від 03.10.2024 № 064-13821 (вх. Відділення від 07.10.2024 № 60-01/3938) Департамент територіального контролю надав додаткову відповідь на лист від 20.08.2024 № 60-02/4707е, в якій повідомив, що станом на 02.10.2024 він не отримав у повному

обсязі запитувану інформацію, у зв'язку із чим після її надходження Відділення буде поінформовано додатково.

(5) Відділенням направлено до Департаменту територіального контролю лист про надання пояснень від 23.10.2024 № 60-02/6153.

(6) Листом від 29.10.2024 № 064-15366 (вх. Відділення від 31.10.2024 № 60-01/4318) Департамент територіального контролю надав відповідь на лист про надання пояснень від 23.10.2024 № 60-02/6153, в якій повторно зазначив, що він не є розпорядником запитуваної інформації; надав копії листа Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент містобудування та архітектури) від 06.09.2024 № 055-8610, листа Департаменту промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департаменту промисловості та розвитку підприємництва) від 12.09.2024 № 052-4227, листів Державного архіву м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Державний архів м. Києва) від 05.09.2024 № 068/05-12/1844 та від 03.10.2024 № 068/05-12/2143, які лише частково містили запитувану інформацію; з метою отримання решти запитуваної інформації, запропонував Відділенню звернутися до Київської міської ради та ВО КМР (КМДА).

(7) Відділенням направлено до ВО КМР (КМДА) лист про надання інформації від 07.11.2024 № 60-02/6629є

(8) Відділенням направлено до Київської міської ради лист про надання інформації від 07.11.2024 № 60-02/6630є.

(9) Листом від 11.11.2024 № 064-16037 (вх. Відділення від 14.11.2024 № 60-01/4538) Департамент територіального контролю, у відповідь на лист про надання інформації від 20.08.2024 № 60-02/4707є та лист про надання пояснень від 23.10.2024 № 60-02/6153, додатково надав до Відділення копію листа Державного архіву м. Києва від 29.10.2024 № 068/05-12/2466.

(10) Листом від 15.11.2024 № 003-927 (вх. Відділення від 18.11.2024 № 60-01/4568 та від 25.11.2024 № 60-01/4715) Київська міська військова адміністрація надала відповідь на лист про надання інформації від 07.11.2024 № 60-02/6630є.

(11) Листом від 15.11.2024 № 055-12528 (вх. Відділення від 18.11.2024 № 60-01/4569) Департамент містобудування та архітектури надав відповідь на лист про надання інформації від 07.11.2024 № 60-02/6629є.

(12) Відділенням направлено до комунального підприємства «МІСЬКИЙ МАГАЗИН» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – КП «МІСЬКИЙ МАГАЗИН») вимогу про надання інформації від 03.02.2025 № 60-02/817є.

(13) Відділенням направлено до комунального підприємства «КІЇВ.ПРОЗОРО» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – КП «КІЇВ.ПРОЗОРО») вимогу про надання інформації від 03.02.2025 № 60-02/819є.

(14) Відділенням направлено Департаменту містобудування та архітектури лист про надання пояснень від 03.02.2025 № 60-02/828є.

(15) Листом від 10.02.2025 № 055-2328 (вх. Відділення від 10.02.2025 № 60-01/610) Департамент містобудування та архітектури надав відповідь на лист про надання пояснень від 03.02.2025 № 60-02/828є.

(16) Відділенням направлено до КП «МІСЬКИЙ МАГАЗИН» лист про надання пояснень від 27.02.2025 № 60-02/1444є.

(17) Відділенням направлено до КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» лист про надання пояснень від 27.02.2025 № 60-02/1443є.

(18) Листом від 27.02.2025 № 052/295-7 (вх. Відділення від 05.03.2025 № 60-01/1109) КП «МІСЬКИЙ МАГАЗИН» надало відповідь на вимогу про надання інформації від 03.02.2025 № 60-02/817є.

(19) Листом від 26.02.2025 № 052/01-363 (вх. Відділення від 05.03.2025 № 60-01/1110) КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» надало відповідь на вимогу про надання інформації від 03.02.2025 № 60-02/819є.

(20) Відділенням направлено до КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» вимогу про надання інформації від 29.07.2025 № 60-02/6546є.

(21) Відділенням направлено до громадської організації «Союз підприємців України» (далі – ГО «Союз підприємців України») лист про надання інформації від 01.08.2025 № 60-02/6726є.

(22) Листом від 05.08.2025 № 052/01-1191 (вх. Відділення від 06.08.2025 № 60-01/4669) КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» надало відповідь на вимогу про надання інформації від 29.07.2025 № 60-02/6546є.

(23) Станом на 11.09.2025 (дату прийняття цього розпорядження) відповідь ГО «Союз підприємців України» на лист про надання інформації від 01.08.2025 № 60-02/6726є до Відділення не надходила.

2. ВІДПОВІДАЧ

(24) Київська міська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, місцезнаходження: **«Інформація, доступ до якої обмежено»**. Вид діяльності за КВЕД **«Інформація, доступ до якої обмежено»**.

(25) Частиною третьою статті 140 Конституції України передбачено, що місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

(26) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

(27) Згідно із частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, які

представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(28) Частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(29) Спеціальний статус міста Києва як столиці України, особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті відповідно до Конституції України та законів України визначено, зокрема, Законом України «Про столицю України – місто-герой Київ».

(30) Система місцевого самоврядування у місті Києві визначена статтею 7 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ».

(31) Отже, відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Київська міська рада входить до системи місцевого самоврядування.

(32) При цьому, статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що цим законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.

(33) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Київської міської ради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(34) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

(35) Пунктом 44 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність.

(36) Підпунктом 7 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад відноситься організація благоустрою населених пунктів, залучення на договірних засадах з цією метою коштів, трудових і матеріально технічних ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також населення; здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян.

(37) Згідно із частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

3.1. Щодо розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного та іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності

(38) Питання щодо розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності врегульовані, зокрема:

- Законом України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068 (далі – Порядок № 244);
- Типовими правилами благоустрою території населеного пункту, затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 № 310, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.12.2017 за № 1529/31397;
- іншими нормативно-правовими актами.

(39) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить, зокрема, затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів та затвердження правил благоустрою територій населених пунктів.

(40) Пунктом 5 частини першої статті 16 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено заборону самовільного встановленням на об'єктах благоустрою об'єктів зовнішньої реклами, торговельних лотків, павільйонів, кіосків тощо.

(41) Згідно з частиною першою статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.

(42) Частиною четвертою статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено, що рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою територій певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.

(43) Відповідно до абзацу першого частини другої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» *тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного та іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності* (далі – ТС) - одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту.

(44) Згідно з частиною четвертою статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.

(45) На виконання зазначеної норми закону, наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244 затверджено Порядок № 244, який визначає механізм розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.

(46) Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 23.11.2020 № 284 внесено зміни до Порядку № 244, які набрали чинності 09.02.2021 та якими скасовано поняття комплексна схема розміщення ТС.

(47) У пункті 1.4 Порядку № 244 наведено визначення, зокрема, наступних термінів:

- *замовник* - суб'єкт господарювання, який реалізує право розмістити ТС на підставі паспорта прив'язки ТС;
- *паспорт прив'язки ТС* - комплект документів, у яких визначено місце встановлення ТС та благоустрій прилеглої території на топографо-геодезичній основі М 1 : 500, інженерне забезпечення, зовнішній архітектурний вигляд ТС та напрям підприємницької діяльності;
- *схема розміщення ТС* - графічні матеріали, виконані на топографо-геодезичній основі М 1 : 500 суб'єктом господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, які відображають розміщення ТС із прив'язкою до місцевості (будівлі, споруди, інженерні мережі тощо), планувальними обмеженнями та зазначенням заходів щодо благоустрою та озеленення прилеглої території (розташування квітників, під'їздів, урн, влаштування дорожнього покриття або мощення фігурними елементами тощо).

(48) Відповідно до пункту 2.1 Порядку № 244 підставою для розміщення ТС є паспорт прив'язки ТС.

(49) Пунктом 2.2 Порядку № 244 визначено, що замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.

(50) Пунктом 2.3 Порядку № 244 передбачено, що до такої заяви додаються:

- графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1 : 500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
- реквізити замовника (найменування/прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) / місцезнаходження ТС / контактна інформація) та напрям підприємницької діяльності.

Цей перелік документів є вичерпним.

(51) Згідно з пунктом 2.4 Порядку № 244 для визначення відповідності намірів щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам відповідний комплект документів направляється до органу з питань містобудування та архітектури сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації. У разі відсутності у складі відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради органу з питань містобудування та архітектури відповідність намірів щодо місця розташування ТС на території сільської, селищної, міської ради визначає орган з питань містобудування та архітектури відповідної районної державної адміністрації за територіальною належністю.

(52) Відповідно до пункту 2.5 Порядку № 244 про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам замовник повідомляється відповідним органом з питань містобудування та архітектури письмово протягом десяти робочих днів з дня отримання відповідного комплекту документів або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС.

(53) Згідно з пунктом 2.6 Порядку № 244 для оформлення паспорта прив'язки ТС замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:

- схему розміщення ТС (додаток 1);
- ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
- технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.

Зазначені документи замовником отримуються самостійно.

(54) Відповідно до пункту 2.7 Порядку № 244 паспорт прив'язки ТС надається органом з питань містобудування та архітектури **протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви.**

(55) Згідно з пунктом 2.13 Порядку № 244 передбачено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС **забороняється вимагати від замовника додаткові документи** та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим порядком.

(56) Пунктом 2.14 Порядку № 244 визначено, що паспорт прив'язки ТС не надається за умов:

- подання неповного пакета документів, визначених пунктом 2.6 Порядку;
- подання недостовірних відомостей, зазначених у пункті 2.6 Порядку.

Ненадання паспорта прив'язки ТС з **інших підстав не допускається.**

(57) Відповідно до пункту 2.18 Порядку № 244 продовження строку дії паспорта прив'язки ТС здійснюється за заявою замовника, шляхом зазначення нової дати, підпису та печатки у паспорті прив'язки ТС органом з питань містобудування та архітектури виконавчого органу відповідної ради, районної державної адміністрації.

(58) Згідно з пунктом 2.19 Порядку № 244 у разі змін, які відбулися у містобудівній документації на місцевому рівні, будівельних нормах, розташуванні існуючих будівель і споруд, інженерних мереж або з ініціативи суб'єкта господарювання, паспорт прив'язки ТС може переоформлюватись на строк дії цього паспорта прив'язки ТС або на новий строк.

(59) Пунктом 2.26 Порядку № 244 передбачено, що дія паспорта прив'язки ТС анулюється за таких умов:

- недотримання вимог паспорта прив'язки ТС при її встановленні;
- невстановлення ТС протягом 6 місяців з дати отримання паспорта прив'язки ТС;
- надання недостовірних відомостей у документах, зазначених у пункті 2.6 цього порядку, під час підготовки паспорта прив'язки ТС.

(60) Отже, положеннями Порядку № 244 визначено, зокрема:

- вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про можливість розміщення ТС;
- вичерпний перелік документів, що додаються до додаткової заяви щодо оформлення паспорта прив'язки ТС;
- процедуру подання, розгляду та отримання документів для розміщення ТС;

- вичерпний перелік умов ненадання паспорта прив'язки ТС;
- вичерпний перелік умов анулювання дії паспорта прив'язки ТС.

(61) При цьому, у роз'ясненнях Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.04.2017 № 7/14-3939 зазначено, що Порядок № 244 є **обов'язковим для виконання** центральними органами виконавчої влади їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами. Чинним законодавством **не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.**

(62) Таким чином, органи місцевого самоврядування повинні неухильно дотримуватись норм та вимог, встановлених Порядком № 244.

3.2. Щодо розміщення засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки автомобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів та поштوماتів

(63) Абзацом другим частини другої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено, що ТС може мати закриті приміщення для тимчасового перебування людей (павільйон площею не більше 30 квадратних метрів по зовнішньому контуру) або не мати такого приміщення.

(64) У пункті 1.4 Порядку № 244 наведено визначення, зокрема, наступних термінів:

- *стаціонарна ТС* – споруда, яка має закриті приміщення для тимчасового перебування людей і по зовнішньому контуру площу до 30 кв.м;
- *пересувна ТС* – споруда, яка не має закритого приміщення для тимчасового перебування людей, у якій може бути розміщене торговельне обладнання, низькотемпературний прилавок, лоток, ємність, торговельний автомат, інші пристрої для сезонної роздрібної торгівлі та іншої підприємницької діяльності;

(65) Відповідно до пункту 3 Правил роботи дрібнороздрібної торговельної мережі, затверджених наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 № 369, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.07.1996 за № 372/1397 (далі – Правила № 369), роздрібна торгівля через дрібнороздрібну торговельну мережу є однією із форм позамагазинного продажу товарів, при якій приміщення не мають торговельного залу для споживачів. Продаж товарів здійснюється через:

- *пункти некапітальної забудови* - кіоски, ларі, ларки, палатки, павільйони для сезонного продажу товарів, торговельні автомати;
- *засоби пересувної мережі* - автомагазини, автокафе, авторозвозки, автоцистерни, лавки-автопричеми, візки, спеціальне технологічне обладнання (низькотемпературні лотки-прилавки), розноски, лотки, столики тощо.

(66) Згідно з пунктом 30 Порядку провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 (далі – Порядок № 833), продаж продовольчих товарів, готових до вживання, а також тих, що швидко псуються, інших продовольчих товарів (у тому числі овочів і фруктів) за межами торговельного приміщення (виїзна, виносна торгівля) здійснюється із розміщенням тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності відповідно до Закону України

«Про регулювання містобудівної діяльності» за умови дотримання встановлених для таких товарів температурного режиму зберігання і санітарних норм.

(67) З наведених норм законодавства вбачається, що положення Порядку № 244 поширюються на засоби пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, об'єкти сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі, станції зарядки автомобілів, платіжні пристрої, автомати з продажу товарів (послуг), вендингові автомати, поштомати.

3.3. Щодо компенсації замовником витрат, пов'язаних із розміщенням ТС

(68) Відповідно до статті 395 Цивільного кодексу України речовим правом на чуже майно є, зокрема, право користування (сервітут).

(69) Згідно з пунктом 2 частини першої статті 4 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» державній реєстрації прав підлягають речові права на нерухоме майно, похідні від права власності: право користування (сервітут).

(70) Відповідно до частини першої статті 98 Земельного кодексу України *право земельного сервітуту* - це право власника або землекористувача земельної ділянки чи іншої заінтересованої особи на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

(71) Згідно з пунктом «в» статті 99 Земельного кодексу України власники або землекористувачі земельних ділянок чи інші заінтересовані особи можуть вимагати встановлення земельних сервітутів, зокрема, щодо права на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм).

(72) Пунктом «г» частини першої статті 102 Земельного кодексу України передбачено, що дія земельного сервітуту підлягає припиненню у випадках: закінчення терміну, на який було встановлено земельний сервітут.

(73) За приписами частини першої статті 83, пункту «б» статті 80 та пункту «в» статті 12 Земельного кодексу України землі, які належать на праві власності територіальним громадам сіл, селищ, міст, є комунальною власністю. Суб'єктами права власності на землю є: територіальні громади, які реалізують це право безпосередньо або через органи місцевого самоврядування, - на землі комунальної власності. До повноважень сільських, селищних, міських рад у галузі земельних відносин на території сіл, селищ, міст належить: надання земельних ділянок у користування із земель комунальної власності відповідно до цього Кодексу.

(74) Сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами. Виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються такі питання: вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин (частина перша статті 10, пункт 34 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

(75) При цьому, Порядком № 244, який визначає механізм розміщення ТС і яким встановлено вичерпний перелік дій (документів / погоджень) для розміщення ТС, **не передбачено** вчинення суб'єктом господарювання будь-яких додаткових дій для розміщення ТС, у разі відсутності в нього права власності / користування відповідною земельною ділянкою.

(76) Також Порядком № 244 не передбачено здійснення компенсації замовником, який має намір встановити ТС, витрат підприємства-балансоутримувача для підготовки місця розміщення ТС.

(77) При цьому, згідно з роз'ясненнями Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.02.2012 № 7/14-2737 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2737858-12#Text>) при підготовці Порядку № 244 вказане міністерство керувалося загальнодержавними підходами щодо дерегуляції в питаннях управління територіями, які передбачають недопущення дублювання функції центральних та місцевих органів влади. Так, чинним законодавством чітко визначені повноваження органів місцевої влади у сфері земельних відносин, що дає їм можливість самостійно вирішувати питання щодо порядку відведення земельної ділянки під тимчасові споруди.

(78) Стосовно додатка 1 Порядку № 244, який передбачає надання інформації щодо площі земельної ділянки згідно з документами землекористування, вказане міністерство роз'яснило, що така інформація наводиться у випадках, коли заявник вже є власником земельної ділянки і має намір розмістити тимчасову споруду саме на цій земельній ділянці. У інших випадках надання такої інформації не є обов'язковим.

(79) Також, у роз'ясненнях Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.01.2020 № 8/30/110-20 (https://dostup.org.ua/request/roziasniennia_shchodo_vstanovlie) зазначено, що Порядком № 244 не диференційовано розміщення ТС в залежності від форми власності, права користування земельною ділянкою чи видів цільового призначення земельних ділянок.

(80) Порядок № 244 не передбачає обов'язковості надання у складі пакету документів на отримання паспорта прив'язки ТС документів, що посвідчують право власності або користування земельною ділянкою.

(81) Зазначення площі земельної ділянки, що передбачено Додатком 1 до Порядку, застосовується у разі розміщення тимчасової споруди замовником на власній земельній ділянці у відповідності до документів, що посвідчують право власності або користування на таку земельну ділянку.

(82) Наведена правова позиція підтверджена відповідною судовою практикою з порушеного питання. Так Верховний Суд у постанові від 12.10.2023 у справі № 440/7208/21 зазначив, що *жоден акт законодавства, яким унормовані спірні у цій справі правовідносини, не вимагає наявності державної реєстрації права користування земельною ділянкою (оренди або сервітуту) як обов'язкової умови для прийняття уповноваженим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування рішення щодо продовження (встановлення) строку розміщення тимчасових споруд та строку дії виданого щодо них паспорта прив'язки. Відповідні ради, здійснюючи від імені та в інтересах територіальної громади повноваження власника земельних ділянок комунальної власності, мають право вимагати встановлення земельних сервітутів щодо права на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм) й це не суперечить встановленому законом порядку розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності.*

(83) Крім того, Порядком передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483, передбачено такі види компенсацій:

- компенсацію орендарем балансоутримувачу витрат на оплату комунальних послуг, якщо об'єкт оренди не має окремих особових рахунків, відкритих для нього відповідними постачальниками комунальних послуг (абзац десятий підпункту 2 пункту 26);

- компенсацію переможцем аукціону витрат, пов'язаних із укладенням охоронного договору, якщо вони були понесені протягом календарного року до дати публікації оголошення про проведення аукціону про передачу майна в оренду (абзац третій пункту 44);
- компенсацію орендарем витрат, пов'язаних з проведенням переоцінки (оцінки) об'єкта оренди, якщо проведення переоцінки (оцінки) об'єкта вимагається згідно з Законом України «Про оренду державного та комунального майна» (абзац тридцятий пункту 54).

3.4. Щодо пайової участі в утриманні об'єктів благоустрою

(84) До повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» належить, зокрема, створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).

(85) До повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» належить, зокрема:

- здійснення самоврядного контролю за станом благоустрою та утриманням територій населених пунктів, інженерних споруд та об'єктів, підприємств, установ та організацій, майданчиків для паркування транспортних засобів (пункт 5);
- залучення на договірних засадах коштів і матеріально-технічних ресурсів юридичних та фізичних осіб для здійснення заходів з благоустрою населених пунктів (пункт 9);
- визначення обсягів пайової участі власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення в утриманні об'єктів благоустрою (пункт 10).

(86) Статтею 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено, що до об'єктів благоустрою населених пунктів належать:

- 1) території загального користування:
 - а) парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;
 - б) пам'ятки культурної та історичної спадщини;
 - в) майдани, площі, бульвари, проспекти;
 - г) вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
 - г) пляжі;
 - д) кладовища;
 - е) інші території загального користування;
- 2) прибудинкові території;
- 3) території будівель та споруд інженерного захисту територій;
- 4) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах населеного пункту.

(87) Відповідно до абзацу першого частини четвертої статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до тимчасової споруди території **або може** брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем.

(88) Згідно з абзацом шостим частини четвертої статті 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної або комунальної власності, на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем об'єкта благоустрою, **може** фінансувати утримання прилеглої до тимчасової споруди території шляхом оплати пайової участі з утримання в належному стані об'єкта благоустрою.

(89) Таким чином, враховуючи що положення наведених норм законодавства передбачають **право, а не обов'язок** власника ТС брати пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою на умовах договору, право укладення договору на утримання закріпленої (прилеглої) території **може бути використане** суб'єктом господарювання як **альтернатива** самостійному належному утриманню території.

3.5. Щодо встановлення виключного переліку цільових призначень ТС

(90) Згідно із частиною першою статті 3 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» система благоустрою населених пунктів включає:

- управління у сфері благоустрою населених пунктів;
- визначення суб'єктів та об'єктів у сфері благоустрою населених пунктів;
- організацію благоустрою населених пунктів;
- нормування у сфері благоустрою населених пунктів;
- фінансове забезпечення благоустрою населених пунктів;
- здійснення державного, самоврядного і громадського контролю у сфері благоустрою населених пунктів;
- встановлення відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою населених пунктів.

(91) Статтею 5 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» встановлено, що управління у сфері благоустрою населених пунктів здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцевідержавні адміністрації, органи місцевого самоврядування та інші органи влади в межах їх повноважень.

(92) Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів у розумінні частини першої статті 12 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни.

(93) Режим використання об'єктів благоустрою визначено статтею 14 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», яка передбачає, що такі об'єкти використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених пунктів, інших вимог, передбачених законодавством.

(94) Крім того, Порядком № 244 не передбачено можливості обмеження цільових призначень ТС.

(95) З огляду на це, законодавством не наділено органи місцевого самоврядування правом встановлювати виключний перелік цільових призначень ТС.

3.6. Щодо встановлення режиму роботи

(96) Статтею 30 Закону визначено повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку.

(97) Так, до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, такі повноваження:

- власні (самоврядні) – встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад (підпункт 9 пункту «а» статті 30 Закону);
- делеговані – встановлення за погодженням з власниками зручного режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності (підпункт 4 пункту «б» статті 30 Закону).

(98) Пунктом 13 Порядку № 833, передбачено, що:

- режим роботи торговельного об'єкта та закладу ресторанного господарства, що належать до комунальної власності, встановлюється органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства;
- для закладу ресторанного господарства, який обслуговує споживачів на підприємствах, в установах та організаціях, режим роботи **встановлюється суб'єктом господарювання** за домовленістю з їх адміністрацією.

(99) Особливості продажу окремих груп продовольчих та непродовольчих товарів, здійснення різних видів торгівлі, роботи закладів ресторанного господарства визначені: Правилами роздрібної торгівлі продовольчими товарами, затвердженими наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.07.2003 № 185, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.07.2003 за № 628/7949, Правилами роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, затвердженими наказом Міністерства економіки України від 19.04.2007 № 104, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.11.2007 за № 1257/14524, Правилами 369, Правилами роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, затверджених наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 24.07.2002 № 219, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.08.2002 за № 680/6968 (далі – Правила № 219).

(100) Відповідно до пункту 19 Правил № 369 режим роботи об'єктів дрібнороздрібної торговельної мережі **встановлюється суб'єктом господарювання самостійно**, а у випадках, передбачених законодавством, за погодженням з органами місцевого самоврядування.

(101) Згідно з абзацом другим пункту 1.7 Правил № 219 режим роботи закладу ресторанного господарства **встановлюється суб'єктом господарювання самостійно**, крім закладів ресторанного господарства, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, режим роботи яких установлюється виконавчими органами сільських, селищних та міських рад. Для закладу ресторанного господарства, який обслуговує споживачів на підприємствах, в установах та організаціях, режим роботи встановлюється суб'єктом господарювання за домовленістю з їх адміністрацією.

(102) Таким чином, встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств роздрібної торгівлі належить до компетенції виконавчих органів відповідних рад. Разом з тим, законодавством не надано повноваження виконавчим органам відповідних рад щодо встановлення режиму роботи підприємств, установ, організацій, які не належать

до комунальної власності, без погодження такого режиму із власником, як і скасування такого.

(103) Наведена правова позиція підтверджена постановою Верховного Суду від 27.05.2021 у справі № 691/1305/16-а.

(104) Аналогічна позиція також розміщена на офіційному вебсайті Державної регуляторної служби України за посиланням <https://www.drs.gov.ua/press-room/vymogy-oms-shhodo-pogodzhennya-rezhymu-roboty-kafe-ta-magazyniv-bezpidstavni/>, згідно з якою:

- механізм надання такої адміністративної послуги як погодження режиму роботи є надуманим та не регламентованим законодавчо, а прийняття актів, які його запроваджують, не відповідає чинному законодавству України;
- підприємці мають право самостійно встановлювати режим роботи й не зобов'язані погоджувати його з жодними органами (крім окремих випадків, встановлених законом).
- важливим є той факт, що органи місцевого самоврядування встановлюють режим роботи «за погодженням з власниками», а не навпаки.

4. ВСТАНОВЛЕНІ ОБСТАВИНИ

4.1. Щодо рішення Київської міської ради від 13.06.2024 № 915/8881

(105) Київська міська рада прийняла рішення від 13.06.2024 № 915/8881 «Про затвердження Положення про тимчасове користування окремими елементами благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, та внесення змін до деяких рішень Київської міської ради» (далі – Рішення КМР № 915/8881).

(106) Пунктом 16 Рішення КМР № 915/8881 передбачено, що з моменту затвердження переліку окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів та їх технічних характеристик і параметрів, такі об'єкти розміщуються на території міста Києва з урахуванням особливостей, встановлених цим рішенням.

(107) Перелік окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення на них тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів (далі – Перелік окремих елементів благоустрою) затверджено розпорядженням Київського міського голови від 25.10.2024 № 998 (із змінами, внесеними розпорядженнями Київського міського голови від 23.12.2024 № 1255, від 11.02.2025 № 102, від 07.05.2025 № 352 та від 25.06.2025 № 506).

(108) Додатком 1 до Рішення КМР № 915/8881 є Положення про тимчасове користування окремими елементами благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення (далі – Положення № 915/8881).

(109) Відповідно до пункту 1.2 Положення № 915/8881 це положення розроблено з метою регулювання правовідносин, пов'язаних із виникненням та реалізацією права оренди окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного та іншого

призначення для провадження підприємницької та іншої діяльності, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів на території міста Києва.

(110) Згідно з пунктом 1.3 Положення № 915/8881 це положення визначає механізм та підстави **надання в тимчасове користування окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових об'єктів підприємницької та іншої діяльності** на території міста Києва, визначає організаційно-правові відносини, пов'язані з оформленням договорів оренди для розміщення таких об'єктів.

(111) Відповідно до пункту 1.5 Положення № 915/8881 у цьому положенні терміни вживаються у такому значенні:

- *договір оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів* (далі – Договір оренди) - двосторонній договір, укладений між орендарем та орендодавцем, за яким орендарю надається право оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності міста Києва шляхом розміщення на ньому тимчасового об'єкта підприємницької та іншої діяльності;
- *орендодавець / балансоутримувач* - підприємство, установа, організація, яка є балансоутримувачем окремого елементу благоустрою комунальної власності міста Києва для розміщення тимчасових об'єктів підприємницької та іншої діяльності;
- *окремий елемент благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових об'єктів підприємницької та іншої діяльності* - інше окреме індивідуально визначене майно - **частина покриття площ (майданів), вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок** відповідно до чинних норм і стандартів та інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами, що є комунальною власністю, знаходиться на балансі орендодавця та може бути переданий в тимчасове користування (оренду) для розміщення тимчасових об'єктів підприємницької та іншої діяльності;
- *засоби пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі* - автомагазини, автокафе, автокав'ярні, авторозвозки, автоцистерни, лавки-автопричеми, візки, спеціальне технологічне обладнання (низькотемпературні лотки-прилавки) тощо.

(112) Згідно з пунктом 1.6 Положення № 915/8881 у разі відсутності права власності / користування земельною ділянкою особа, яка має намір розмістити тимчасовий об'єкт підприємницької та іншої діяльності, зобов'язана отримати право оренди окремого елемента благоустрою комунальної власності з метою подальшого розміщення на ньому такого об'єкта.

(113) Відповідно до пункту 1.7 Положення № 915/8881 право оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності набувається у порядку та у спосіб, встановлений Законом України «Про оренду державного та комунального майна», постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна», рішенням Київської міської ради від 23 липня 2020 року № 50/9129 «Про деякі питання оренди комунального майна територіальної громади міста Києва» та з урахування особливостей, встановлених цим рішенням та іншими рішеннями Київської міської ради.

(114) Згідно з пунктом 1.8 Положення № 915/8881 орендар, який набув право оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності, укладає з орендодавцем Договір оренди за формою, затвердженою згідно з Додатком 2 до Рішення КМР № 915/8881.

(115) Пунктом 9 Рішення КМР № 915/8881 КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» визначено балансоутримувачем окремих елементів благоустрою комунальної власності, визначених згідно з переліком окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення на них тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів.

(116) Відповідно до пункту 9.1 Рішення КМР № 915/8881 КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» спільно з Департаментом інформаційно-комунікаційних технологій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) мають оприлюднювати інформацію про об'єкти, які виставляються на аукціон.

(117) Згідно з пунктом 2.1 Положення № 915/8881 розмір орендної плати за користування окремим елементом благоустрою комунальної власності, встановлюється за результатами аукціону.

(118) Відповідно до пункту 2.2 Положення № 915/8881 стартова орендна плата за об'єкт оренди (окремий елемент благоустрою комунальної власності) встановлюється у розмірі 1 відсотка балансової вартості такого елемента, встановленої за результатами незалежної (ринкової) оцінки, проведеної суб'єктом оціночної діяльності.

(119) Згідно з пунктом 2.3 Положення № 915/8881 підставою для нарахування та внесення орендарем орендної плати є Договір оренди, що укладається за формою, затвердженою згідно з Додатком 2 до Рішення КМР № 915/8881.

(120) Відповідно до пункту 2.5 орендна плата за користування окремими елементами благоустрою комунальної власності міста Києва для розміщення тимчасових об'єктів підприємницької та іншої діяльності нараховується з моменту укладення договору.

(121) Пунктом 13.5 Рішення КМР № 915/8881 передбачено, що оформлення паспортів прив'язки здійснюється в установленому порядку у разі розміщення в місті Києві:

- ТС;
- станцій зарядки електромобілів;
- платіжних пристроїв;
- автоматів з продажу товарів (послуг);
- вендингових автоматів;
- поштоматів.

(122) Згідно з пунктом 6.1 Рішення КМР № 915/8881 Департамент містобудування та архітектури **за зверненням КП «КІЇВ.ПРОЗОРО»** щодо окремих елементів благоустрою комунальної власності має:

- у 10 денний строк видавати висновки про відповідність намірів щодо місця встановлення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів містобудівній документації, будівельним нормам;

- у 10 денний строк оформлювати паспорта прив'язки тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів.

(123) При цьому, на пункт 1 листа про надання інформації від 07.11.2024 № 60-02/6629є: *«Який перелік дій наразі необхідно вчинити суб'єкту господарювання для отримання права (можливості) на розміщення тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності (в тому числі засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі та об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі) в м. Києві? Відповідь надати із посиланням на пункти, частини та статті відповідних нормативно-правових актів»* - Департамент містобудування та архітектури листом від 15.11.2024 № 055-12528 (вх. Відділення від 18.11.2024 № 60-01/4569) повідомив, що відповідно до пункту 2.2 Порядку № 244 замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.

(124) Згідно з пунктом 2.3 Порядку № 244 до такої заяви додаються:

- графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1 : 500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
 - реквізити замовника (найменування/прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) / місцезнаходження ТС / контактна інформація) та напрям підприємницької діяльності.
- Цей перелік документів є вичерпним.

(125) Водночас, розпорядженням Київського міського голови від 31.10.2023 № 1072 утворено комісію з питань розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства (далі – Комісія з розміщення ТС) та затверджено положення про неї. Відповідно до Положення про Комісію з розміщення питання оформлення паспортів прив'язки для розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності розглядаються зазначеною комісією.

(126) За результатами розгляду Комісії з розміщення ТС, у разі погодження можливості розміщення ТС, для оформлення паспорта прив'язки ТС замовник відповідно до пункту 2.6. Порядку № 244 звертається до Департаменту містобудування та архітектури через Центр надання адміністративних послуг із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:

- схему розміщення ТС;
 - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1 : 50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
 - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.
- Зазначені документи замовником отримуються самостійно.

(127) Листом від 29.10.2024 № 064-15366 (вх. Відділення від 31.10.2024 № 60-01/4318) Департамент територіального контролю надав до Відділення копію листа Департаменту містобудування та архітектури від 06.09.2024 № 055-8610, яким було надано:

- копії заяв суб'єктів господарювання та відповідей Департаменту містобудування та архітектури на них, за якими таким суб'єктам господарювання було надано право (можливість) на розміщення тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності (в тому числі засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі та об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі) в м. Києві протягом січня 2023 року - вересня 2024 року;
- копії заяв суб'єктів господарювання та відповідей Департаменту містобудування та архітектури на них, за якими таким суб'єктам господарювання було відмовлено

у наданні права (можливості) на розміщення тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності (в тому числі засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі та об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі) в м. Києві протягом січня 2023 року - вересня 2024 року.

(128) За результатами аналізу наданих матеріалів Відділенням встановлено, що до всіх заяв суб'єктів господарювання (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) щодо розміщення ТС на території м. Києва, на які Департамент містобудування та архітектури надавав висновки про відповідність намірів щодо місця розташування ТС містобудівній документації та будівельним нормам, повідомляв про позитивні результати розгляду їх заяв та пакетів документів Комісією з розміщення ТС та необхідність подальшого звернення до відповідного відділу (центру) надання адміністративних послуг апарату районної в місті Києві державної адміністрації, **було додатково подано договір оренди земельної ділянки**. В інших випадках Департамент містобудування та архітектури повідомляв (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) про **необхідність додаткового надання копій документів, що підтверджують право власності або право користування земельною ділянкою**.

(129) Листом від 26.02.2025 № 052/01-363 (вх. Відділення від 05.03.2025 № 60-01/1110) КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» зазначило, що для участі в аукціоні на отримання права оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів на території м. Києва суб'єкт господарювання має надати документи відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та з урахуванням вимог до кваліфікації учасників та способу їх підтвердження, що зазначені в оголошенні щодо проведення такого аукціону.

(130) Так, згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» для участі в аукціоні потенційний орендар подає в електронну торгову систему (далі – ЕТС) заяву на участь в аукціоні, вимоги до якої встановлюються адміністратором ЕТС, в електронній формі. До заяви додаються:

- 1) для потенційних орендарів - фізичних осіб - громадян України - копія паспорта громадянина України;
- 2) для потенційних орендарів - іноземних громадян та осіб без громадянства - копія документа, що посвідчує особу;
- 3) для потенційних орендарів - юридичних осіб:
 - витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань України - для юридичних осіб - резидентів;
 - документ про реєстрацію у державі її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського або судового реєстру тощо), засвідчений згідно із законодавством держави його видачі, перекладений українською мовою, - для юридичних осіб - нерезидентів;
 - інформація про кінцевого бенефіціарного власника. Якщо особа не має кінцевого бенефіціарного власника, зазначається інформація про відсутність кінцевого бенефіціарного власника і причина його відсутності;
- 4) документ, що підтверджує сплату реєстраційного внеску, а також документ, що підтверджує сплату гарантійного внеску на рахунок оператора електронного майданчика.

(131) Після визначення переможця електронного аукціону оренди окремого елементу благоустрою для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів, **підписання протоколу про результати електронного аукціону та договору оренди окремого елементу благоустрою**

комунальної власності м. Києва для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки автомобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів відповідно до Регламенту роботи електронної торгової системи Прозорро.Продажі ЦБД2 щодо проведення електронних аукціонів з продажу/надання в оренду майна (активів) / передачі прав **суб'єкт господарювання має право розмістити тимчасовий об'єкт підприємницької та іншої діяльності.**

(132) При цьому, за інформацією КП «КІЇВ.ПРОЗОРО», питання розміщення тимчасових об'єктів підприємницької та іншої діяльності на території м. Києва, **у разі наявності у суб'єкта господарювання, який виявив бажання розмістити такі об'єкти, права власності / користування відповідною земельною ділянкою, не належить до компетенції КП «КІЇВ.ПРОЗОРО».**

(133) Крім того, відповідно до пункту 10 Рішення КМР № 915/8881 КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» в порядку, встановленому Законом України «Про публічні закупівлі», має замовити:

- комплекс топографо-геодезичних робіт, направлених на встановлення розташування окремих елементів благоустрою комунальної власності з прив'язкою до місцевості із зазначенням розмірів та контурів таких елементів у вигляді топографо-геодезичних знімків, виконаних сертифікованим інженером-геодезистом (пункт 10.1 Рішення КМР № 915/8881);
- роботи з технічної інвентаризації та паспортизації окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів (пункт 10.2 Рішення КМР № 915/8881);
- роботи з визначення незалежної ринкової (оціночної) вартості окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів, проведених суб'єктом оціночної діяльності (пункт 10.3 Рішення КМР № 915/8881).

(134) Згідно з пунктом 4 Рішення КМР № 915/8881 у разі передачі в оренду окремого елементу благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення **орендар компенсує витрати підприємства-балансоутримувача на проведення топографо-геодезичних робіт, технічної інвентаризації та паспортизації, а також незалежної ринкової (оціночної) вартості окремого елемента благоустрою, який є предметом договору оренди.** Умови компенсації таких витрат підприємства-балансоутримувача зазначаються в договорі оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів.

(135) Додатком 2 до Рішення КМР № 915/8881 є примірний договір оренди окремого елементу благоустрою комунальної власності міста Києва для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів (далі – Примірний договір оренди).

(136) Відповідно до пункту 7.1 Примірного договору оренди **орендар зобов'язаний:**

- протягом 10 календарних днів з дня укладення цього договору **застрахувати майно** [об'єкт оренди - окремий елемент благоустрою комунальної власності міста Києва] на суму його страхової вартості, визначеної у пункті 6.2 змінюваних умов Договору оренди, **на користь орендодавця** згідно з Порядком передачі в оренду державного та комунального Майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483, зокрема від пожежі, затоплення, протиправних дій третіх осіб, стихійного лиха, та протягом 10 календарних днів з дня укладення договору страхування (договорів страхування) надати орендодавцю завірені належним чином копії договору страхування і документів, які підтверджують сплату страхового платежу (страхових платежів);

- поновлювати щороку договір страхування так, щоб протягом строку дії цього договору Майно було застрахованим, і надавати орендодавцю копії завірених належним чином договору страхування і документів, які підтверджують сплату страхового платежу. Якщо договір страхування укладений на строк, що є іншим, ніж один рік, такий договір повинен бути поновлений після закінчення строку, на який він укладено.

Якщо строк дії договору оренди менший, ніж один рік, то договір страхування укладається на строк дії договору оренди.

Оплата послуг страховика здійснюється за рахунок орендаря (страхувальника).

(137) Згідно з пунктом 7.2 Примірного договору оренди протягом 10 робочих днів з дня укладення цього договору **орендар зобов'язаний компенсувати орендодавцю:**

- **витрати, пов'язані з проведенням незалежної оцінки майна**, в сумі, зазначеній у пункті 6.3 змінюваних умов Договору оренди;

- **витрати, пов'язані із проведенням технічної інвентаризації та паспортизації майна**, в сумі, зазначеній у пункті 6.4 змінюваних умов Договору оренди;

- **витрати, пов'язані із проведенням топографо-геодезичного знімання майна**, в сумі, зазначеній у пункті 6.5 змінюваних умов Договору оренди.

Орендодавець має право зарахувати частину орендної плати, що підлягає сплаті на користь Орендодавця, в рахунок його витрат, пов'язаних із проведенням незалежної оцінки, технічної інвентаризації та паспортизації, топографо-геодезичного знімання Майна.

(138) Крім того, відповідно до пункту 6.4 Рішення КМР № 915/8881 вирішено **не продовжувати дію договорів щодо пайової участі** в утриманні об'єкту благоустрою, укладених протягом 2014-2015 років з власниками ТС, розміщених на території:

- Печерського району міста Києва – з 01 червня 2024 року;
- Оболонського району міста Києва – з 01 грудня 2024 року;
- Голосіївського району міста Києва – з 01 червня 2025 року;
- Подільського району міста Києва – з 01 червня 2025 року;
- Святошинського району міста Києва – з 01 червня 2025 року;
- Дніпровського району міста Києва – з 01 грудня 2025 року;
- Солом'янського району міста Києва – з 01 грудня 2025 року;
- Шевченківського району міста Києва – з 01 грудня 2025 року;
- Дарницького району міста Києва – з 01 червня 2026 року;
- Деснянського району міста Києва – з 01 червня 2026 року.

(139) Згідно з пунктом 6.5 Рішення КМР № 915/8881 вирішено **не продовжувати дію паспортів прив'язки тимчасових споруд** торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності розміщених на території Печерського району міста Києва у зв'язку із реалізацією проекту передачі в оренду окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого

призначення, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів.

(140) Відповідно до пункту 6.6 Рішення КМР № 915/8881 вирішено подовжити дію паспортів прив'язки тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності розміщених на території Дарницького, Деснянського, Солом'янського та Шевченківського районів міста Києва з кінцевим строком дії таких паспортів:

- до 01 грудня 2025 року для тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності розміщених на території Солом'янського району міста Києва;
- до 01 грудня 2025 року для тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності розміщених на території Шевченківського району міста Києва;
- до 01 червня 2026 року для тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності розміщених на території Дарницького району міста Києва;
- до 01 червня 2026 року для тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності розміщених на території Деснянського району міста Києва.

(141) Водночас, згідно з пунктом 8 Рішення КМР № 915/8881 **Департамент територіального контролю має забезпечити** протягом трьох календарних місяців **демонтаж ТС, термін дії договорів щодо пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою та паспортів прив'язки тимчасових споруд** торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності у **яких закінчився**.

(142) Разом з тим, пунктом 1.11 Положення № 915/8881 передбачено, що власник тимчасового об'єкта підприємницької та іншої діяльності зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до такого об'єкта території **або може** брати пайову участь в утриманні цього об'єкта на умовах договору.

(143) Також Додатком 3 до Рішення КМР № 915/8881 є **виключний** Перелік цільових призначень щодо використання окремих елементів благоустрою (далі – Перелік цільових призначень), а саме:

1. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для продажу товарів широкого вжитку (продовольчих і непродовольчих товарів, іграшок і товарів для дітей, квітів, відео- і аудіопродукції, садово-городнього інвентарю, поліграфічної продукції і канцелярії).
2. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для продажу питної води.
3. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для продажу ювелірних виробів.
4. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для надання населенню побутових послуг.
5. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для облаштування туристично-інформаційних центрів та офісних приміщень.
6. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для громадських збирань.
7. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для облаштування станцій зарядки електромобілів.

8. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для облаштування пунктів прокату авто-, мото-, вело-, електротранспорту.
9. Розміщення засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі.
10. Розміщення станцій зарядки електромобілів.
11. Розміщення платіжних пристроїв.
12. Розміщення автоматів з продажу товарів (послуг).
13. Розміщення вендингових автоматів.
14. Розміщення поштоматів

(144) Відповідно до пункту 13.3 Рішення КМР № 915/8881 орендар під час оренди окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення має право на змінення цільового призначення об'єкту оренди **згідно з Переліком цільових призначень**, за умови внесення відповідних змін до договору.

(145) Згідно з пунктом 12.7.2 Примірного договору оренди такий **договір може бути достроково припинений на вимогу орендодавця**, зокрема, **якщо орендар використовує майно не за цільовим призначенням**, визначеним у пунктах (3)7.1, (3)7.1.1 або (4)7.1 Примірного договору оренди, **або використовує майно за забороненим цільовим призначенням**, визначеним у пункті (2)7.1 Примірного договору оренди.

(146) Листом від 05.08.2025 № 052/01-1191 (вх. Відділення від 06.08.2025 № 60-01/4669) КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» повідомило, що у зв'язку з тим, що Перелік окремих елементів благоустрою було затверджено лише у жовтні 2024 року, виникла необхідність у проведенні підготовчих організаційних дій, зокрема отримання паспортів прив'язки та проведення відповідних закупівель для подальшого укладення договорів з метою визначення розміру компенсації витрат, у тому числі витрат на проведення незалежної оцінки майна, технічної інвентаризації та паспортизації, топографо-геодезичного знімання, а також підготовки до проведення електронних аукціонів.

(147) Перші аукціони щодо передачі в тимчасове користування окремих елементів благоустрою було оголошено у грудні 2024 року. Проте переможці цих аукціонів, які відбулися, не уклали договорів, що зумовило необхідність повторного проведення аукціонних процедур. За результатами повторних аукціонів, перші договори оренди було укладено у березні 2025 року.

(148) З урахуванням викладеного, у період з 13.03.2025 по 05.08.2025 за результатами проведених електронних аукціонів між КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» та суб'єктами господарювання укладено **204 Договори оренди**, а саме:

- 152 договори оренди окремих елементів благоустрою комунальної власності м. Києва для розміщення поштоматів;
- 24 договори оренд» окремих елементів благоустрою комунальної власності м. Києва для розміщення автоматів для продажу товарів (послуг);
- 21 договорів оренди окремих елементів благоустрою комунальної власності м. Києва для розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення;
- 7 договорів оренди окремих елементів благоустрою комунальної власності м. Києва для розміщення засобів дрібнороздрібної торговельної мережі.

(149) На підтвердження наведеної інформації КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» надало до відділення копії окремих Договорів оренди.

(150) Після завершення електронного аукціону з передачі в оренду окремого елемента благоустрою комунальної власності та підписання відповідного протоколу електронного

аукціону, між орендарем (переможцем аукціону) та КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» (яке діє як орендодавець та балансоутримувач) проводиться підготовка до укладення договору оренди згідно з типовою формою, затвердженою Додатком 2 до Рішення КМР № 915/8881.

(151) На цьому етапі **КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» виставляє орендарю рахунок на оплату, який включає:** початкову орендну плату (відповідно до результатів аукціону); **суму компенсації витрат, понесених балансоутримувачем** на: незалежну оцінку об'єкта, технічну інвентаризацію та паспортизацію, топографо-геодезичне знімання; **забезпечувальний депозит.**

(152) На підтвердження наведеної інформації КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» надало до відділення копії окремих рахунків, виставлених ним орендарям окремих елементів благоустрою комунальної власності м. Києва.

(153) КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» також зазначило, що саме воно **отримує паспорти прив'язки тимчасових споруд**, розміщених на окремих елементах благоустрою комунальної власності, щодо яких проводяться або плануються електронні аукціони з передачі в оренду відповідно до вимог чинного законодавства.

(154) Оформлення паспортів прив'язки здійснюється відповідно до пункту 6.1 Рішення КМР № 915/8881, яким Департаменту містобудування та архітектури доручено, **за зверненням КП «КИЇВ.ПРОЗОРО»**, протягом 10 календарних днів оформлювати паспорти прив'язки тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів.

(155) При цьому, відповідно до пункту 13.4 Положення № 915/8881 орендарі таких елементів мають право па розміщення тимчасових споруд та інших вищевказаних об'єктів виключно за наявності чинного паспорта прив'язки.

(156) Водночас, **паспорти прив'язки не оформлюються на засоби пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі**, оскільки такі об'єкти не підпадають під вимоги містобудівної документації щодо обов'язкової наявності паспорта прив'язки.

(157) На підтвердження наведеної інформації КП «КИЇВ.ПРОЗОРО» надало до відділення копії окремих паспортів прив'язки, **оформлених** згідно з Рішенням КМР № 915/8881 **саме на КП «КИЇВ.ПРОЗОРО».**

(158) *Отже, Рішення КМР № 915/8881 (додатком до якого є Положення № 915/8881) містить вимоги, що суперечать чинному законодавству та встановлюють додаткові адміністративні бар'єри доступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва, зокрема:*

- *обов'язок надання (наявності) непередбачених чинним законодавством документів для розміщення ТС, у тому числі укладання договору оренди земельної ділянки або договору оренди окремих об'єктів благоустрою (частини площ, доріг, тротуарів тощо);*
- *обов'язок замовників щодо компенсації додаткових витрат підприємства-балансоутримувача, які не передбачені чинним законодавством (витрати на проведення топографо-геодезичних робіт, технічної інвентаризації та паспортизації, незалежної ринкової (оціночної) вартості окремого елемента благоустрою, який є предметом договору оренди, а також його страхування);*
- *непередбачена чинним законодавством процедура розміщення ТС (паспорт прив'язки ТС видається КП «КИЇВ.ПРОЗОРО», а не власнику ТС);*

- обмеження місць розміщення ТС (виключно в межах переліку окремих елементів благоустрою комунальної власності).
- встановлення додаткових умов для демонтажу ТС в м. Києві (одностороннє дострокове завершення терміну дії договорів щодо пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою та раніше виданих паспортів прив'язки ТС);
- встановлення виключного переліку цільових призначень щодо використання окремих елементів благоустрою для розміщення ТС.

(159) Додатково необхідно звернути увагу на те, що на виконання вимог Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 1 квітня 1994 року № 4-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за № 78/287 (зі змінами), Відділення здійснило розгляд проєкт Рішення КМР № 915/8881 в редакції, що була надана Відділенню листом Департаменту територіального контролю від 13.06.2024 № 064-7428 (вх. Відділення від 17.06.2024 № 60-01/2228), та листом від 21.06.2024 № 60-02/3212е повідомило Департаменту територіального контролю про **непогодження проєкту Рішення КМР № 915/8881** у наданій редакції. Однак, Рішення КМР № 915/8881 було прийнято Київською міською радою без урахування наданих Відділенням зауважень та без повторного погодження із Відділенням.

(160) Також Відділенням встановлено, що ГО «Союз підприємців України» звернулась до Київського окружного адміністративного суду з позовом до Київської міської ради, в якому просила скасувати Рішення КМР № 915/8881 (судова справа № 320/45873/24).

(161) Позовні вимоги ГО «Союз підприємців України» були обґрунтовані тим, що Рішенням КМР № 915/8881 було затверджено Положення про тимчасове користування окремими елементами благоустрою комунальної власності, примірний договір оренди окремого елемента благоустрою комунальної власності міста Києва, внесено зміни до Методики розрахунку орендної плати за комунальне майно територіальної громади міста Києва, затверджено перелік щодо використання окремих елементів благоустрою, визначено комунальне підприємство якому передаються окремі елементи благоустрою на праві господарського відання - «Київ.Прозоро», а також встановлено різні строки дії паспорту прив'язки тимчасових споруд для різних районів міста Києва та вимоги не продовження дії договорів пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою.

(162) Рішенням Київського окружного адміністративного суду від 10.07.2025 у справі № 320/45873/24 частково задоволено вказаний позов ГО «Союз підприємців України», а саме **визнано протиправними та нечинними пункти 6.4, 6.5 та 6.6 Рішення КМР № 915/8881**, у задоволення інших вимог відмовлено.

(163) При цьому, у тексті вказаного судового рішення зазначено, що під час розгляду справи № 320/45873/24 представником Державної регуляторної служби України подано до суду письмові пояснення, в яких зазначено, зокрема, що нормативно-правовими актами, на які посилався розробник у проєкті Рішення КМР № 915/8881 як на правові підстави його ухвалення, та іншими **законодавчими актами не передбачено повноважень органів місцевого самоврядування своїми рішеннями затверджувати положення про тимчасове користування окремими елементами благоустрою комунальної власності для розміщення ТС і при цьому застосовувати Методику розрахунку орендної плати за комунальне майно за їх використання.**

(164) Також судом було враховано, що згідно листа від 10.06.2024 № 2247/20-24 Державна регуляторна служба України за наслідками опрацювання проєкту Рішення КМР № 915/8881 вказала, що регулювання Київською міською радою отримання послуг у період дії воєнного стану, зокрема, не продовження строку дії паспортів прив'язки ТС та їх продовження для різних районів міста Києва на різні терміни дії, не узгоджується з вимогами підпункту 4 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану». Вказане обмеження разом з розпорядженням структурним підрозділам виконавчого органу Київської міської ради, районним в місті Києві державним адміністраціям, комунальним підприємствам, установам, організаціям утриматись від передачі в оренду асфальтованих та бетонних майданчиків або покриттів комунальної власності для здійснення підприємницької діяльності, відмовити у поновленні чинних договорів оренди асфальтованих та бетонних майданчиків або покриттів комунальної власності для здійснення підприємницької діяльності та протягом 2024 - 2026 років не продовжувати дію договорів щодо пайової участі на утримання об'єкту благоустрою, укладених протягом 2014 - 2015 років з власниками ТС, на думку Державної регуляторної служби України **спричиняє незаконні обмеження прав суб'єктів господарювання для здійснення підприємницької діяльності.**

(165) Разом з тим, станом на 11.09.2025 (дату прийняття цього розпорядження) Рішення КМР № 915/8881 є **чинним, жодні зміни до нього не вносилися.**

(166) Також, пунктом 18 Рішення КМР № 915/8881 передбачено, що інші рішення Київської міської ради та розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) застосовуються в частині, що не суперечить цьому рішенню.

4.2. Щодо рішення Київської міської ради від 24.02.2011 № 56/5443

(167) Рішенням Київської міської ради від 24.02.2011 № 56/5443 «Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, власників (користувачів) майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою м. Києва та внесення змін до деяких рішень Київської міської ради» (із змінами і доповненнями, внесеними рішеннями Київської міської ради від 26.01.2012 № 2/7339, від 05.04.2012 № 383/7720, від 24.05.2012 № 484/7821, від 28.02.2013 № 97/9154, від 04.09.2014 № 62/62, від 25.12.2014 № 746/746, від 17.03.2016 № 237/237, від 14.09.2017 № 4/3011) (далі – Рішення КМР № 56/5443) затверджено Порядок визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, власників (користувачів) майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою м. Києва (далі – Порядок № 56/5443).

(168) Відповідно до пункту 1.1 Порядку № 56/5443 цей порядок визначає механізм залучення пайової участі (внеску) власників ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою м. Києва з урахуванням впливу безпосередньо на об'єкти благоустрою та оцінки соціально-економічного значення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства для міста незалежно від форм власності.

(169) Пунктом 1.2 Порядку № 56/5443 передбачено, що у цьому порядку терміни вживаються у такому значенні:

- *пайова участь (внесок) власників ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, власників (користувачів) майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства в утриманні об'єктів благоустрою міста Києва* - внесок на фінансування заходів з благоустрою міста Києва (утримання, ремонт та будівництво об'єктів благоустрою), який сплачують до бюджету міста Києва власники ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, власники (користувачі) майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства у грошовому виразі (гривнях) без ПДВ;
- *інформаційний талон* - документ, що підтверджує факт сплати пайової участі, який виготовляється на бланку, що має елементи захисту та містить: серію, номер, дату видачі, термін дії, повне найменування та місцезнаходження юридичної особи або П.І.Б. та місце проживання фізичної особи - підприємця, тип об'єкта, функціональне призначення об'єкта, місце розташування об'єкта, площу об'єкта, спеціальний код, режим роботи, інформацію про паспорт прив'язки ТС (у разі оформлення) тощо;
- *комплексна схема розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності* - текстові та графічні матеріали, якими визначаються місця розташування ТС, розроблені з урахуванням вимог будівельних, санітарно-гігієнічних норм, а також існуючих містобудівних обмежень, вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання територій, охорони історико-культурної спадщини, земельно-господарського устрою;
- *майданчик для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства* - місце для надання послуг з харчування біля стаціонарного (капітального) закладу ресторанного господарства, який відкритий для обслуговування населення на певний сезон року, розміщений на відкритому повітрі (під тентами, на верандах, у павільйонах легкого типу) або виготовлений з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, та встановлений тимчасово, без улаштування фундаменту, не є капітальною спорудою. Залежно від типу конструкцій, які використовуються для влаштування, та періоду функціонування майданчики поділяються на відкриті (літні) майданчики та сезонні майданчики. Розміщення сезонних майданчиків здійснюється на підставі паспорта прив'язки тимчасової споруди, оформленого відповідно до Порядку № 244, за умови визначення відповідності намірів щодо місця розташування сезонного майданчика будівельним нормам за результатами розгляду документів, поданих відповідно до зазначеного порядку; місця розміщення відкритих (літніх) та сезонних майданчиків не визначаються Комплексною схемою.

(170) Згідно з пунктом 1.4 Порядку № 56/5443 пайова участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою залучається з метою:

- відшкодування витрат бюджету м. Києва на розширене відтворення об'єктів благоустрою;
- **надання власникам ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, власникам (користувачам) майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства права реалізувати свій проект встановлення (розміщення) ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства на території м. Києва;**
- фінансування заходів з благоустрою м. Києва (утримання, ремонт та будівництво об'єктів благоустрою, організація та проведення робіт із демонтажу незаконно встановлених на території міста тимчасових споруд);
- відшкодування за використання для розміщення ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчиків для харчування біля стаціонарних

закладів ресторанного господарства об'єктів благоустрою та земельних ділянок, на яких розміщуються ці об'єкти благоустрою, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва.

(171) Пунктом 2.2 Порядку № 56/5443 передбачено, що у всіх питаннях щодо організації залучення пайової участі (внеску) в утриманні об'єктів благоустрою виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) виступає в особі Департаменту містобудування та архітектури.

(172) Відповідно до пункту 2.3 Порядку № 56/5443 у разі встановлення (розміщення) ТС на об'єктах благоустрою, розташованих на земельних ділянках комунальної власності територіальної громади міста Києва, власник ТС укладає договір щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.

(173) Згідно з пунктом 2.4 Порядку № 56/5443 пайову участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою сплачують суб'єкти господарювання, які є власниками ТС, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, власниками (користувачами) майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства.

(174) Пунктом 2.5 Порядку № 56/5443 передбачено, що пайова участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою сплачується у грошовій формі.

(175) Відповідно до пункту 2.6 Порядку № 56/5443 для укладення договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою суб'єкт господарювання звертається до Департаменту містобудування та архітектури із заявою, до якої додаються такі документи:

- реквізити замовника (для юридичних осіб: повне найменування, місцезнаходження, код ЄДРПОУ, банківські реквізити (розрахунковий рахунок, установа банку, МФО банку), посада та П.І.Б. керівника, телефон; для фізичної особи - підприємця: П.І.Б. повністю, місце проживання, ідентифікаційний номер, банківські реквізити (розрахунковий рахунок, установа банку, МФО банку), телефон);
- для фізичних осіб - підприємців - додатково копія паспорта;
- схема місця розташування ТС, засобу пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства із зазначенням контуру та площі об'єкта, з прив'язкою до місцевості, на основі фрагменту ортофотоплану, наданого Департаментом на безоплатній основі;
- актуальна фотофіксація з чотирьох сторін місця розташування ТС, засобу пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства на відстані 5 - 10 м (для ТС - додатково фото фасаду з товаром, на відстані 3 - 4 метрів);
- документи на розміщення ТС, засобу пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства, оформлені до 01 січня 2014 року.

(176) Крім документів, передбачених абзацами другим - шостим цього пункту, суб'єкти господарювання - власники засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі **надають такі документи:**

- свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу, видане у встановленому порядку підрозділом ДАІ МВС України, з відміткою про переобладнання транспортного засобу (у разі використання транспортного засобу);
- висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи, виданий уповноваженим підрозділом Державної санітарно-епідеміологічної служби України.

(177) Крім документів, передбачених абзацами другим - шостим цього пункту,

суб'єкти господарювання - власники (користувачі) стаціонарних закладів ресторанного господарства **надають такі документи:**

- копії завірених у встановленому порядку документів, що посвідчують право власності на будівлю або приміщення стаціонарного (капітального) закладу ресторанного господарства, біля якої (яких) планується влаштувати майданчик для харчування, або право користування ними;
 - письмова згода власника (користувача) земельної ділянки у разі розміщення майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства на земельній ділянці, що знаходиться у власності (користуванні) третіх осіб;
 - письмова згода власників (орендарів) сусідніх приміщень, у разі збільшення лінійних розмірів майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства поза межі фасаду стаціонарного закладу ресторанного господарства.
- Перелік документів, що додаються до заяви, є вичерпним.

(178) Згідно з пунктом 2.7 Порядку № 56/5443 у випадках вирішення питання встановлення (розміщення) ТС відповідно до Порядку № 244, подача та розгляд документів, передбачених пунктом 2.6 цього порядку, не здійснюється, а укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою здійснюється за умови визначення відповідності намірів щодо місця розташування ТС комплексній схемі розміщення ТС за результатами розгляду документів, поданих відповідно до зазначеного порядку.

(179) У разі вирішення питання встановлення (розміщення) сезонного майданчика для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства на підставі паспорта прив'язки тимчасової споруди, оформленого відповідно до Порядку № 244, подача та розгляд документів, передбачених пунктом 2.6 цього порядку, не здійснюється, а укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою здійснюється за умови визначення відповідності намірів щодо місця розташування сезонного майданчика будівельним нормам за результатами розгляду документів, поданих відповідно до зазначеного порядку.

(180) Відповідно до пункту 2.8 Порядку № 56/5443 заява та документи, що додаються до неї, подаються суб'єктом господарювання (безпосередньо керівником юридичної особи, фізичною особою - підприємцем) або уповноваженою ним особою у паперовому вигляді до відділу (центру) надання адміністративних послуг апарату відповідної районної в місті Києві державної адміністрації за місцем розташування об'єкта або в електронному вигляді через портал Містобудівного кадастру міста Києва за адресою www.ts.mkk.kga.gov.ua. Суб'єкт господарювання несе відповідальність за достовірність відомостей, зазначених у заяві та документах, що додаються до неї.

(181) Усі заяви щодо укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою підлягають обов'язковій реєстрації в системі електронного документообігу Департаменту містобудування та архітектури.

(182) Згідно з пунктом 2.9 Порядку № 56/5443 за наявності всіх документів, передбачених пунктом 2.6 цього порядку, а для засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі та об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі також за умови відповідності схемі розміщення та порядку розміщення засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі та об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі, затверджених розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), за поданням Департаменту промисловості та розвитку підприємництва та погодженням Департаменту містобудування та архітектури і Департаменту територіального контролю, затверджених в установленому порядку, Департамент містобудування та архітектури протягом чотирьох робочих днів:

- здійснює геопросторове визначення місця розташування ТС, майданчика для

харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства;

- перевіряє місце розташування ТС, майданчика для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства на наявність заборон та обмежень;
- перевіряє функціональне призначення (спеціалізацію) ТС;
- перевіряє наявність скарг від громадян щодо розміщення або функціонування ТС, майданчика для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства (у разі наявності такої інформації у Департаменті містобудування та архітектури);
- передає надані суб'єктом господарювання заяву та документи до відповідної районної в місті Києві державної адміністрації, а щодо майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства - до Департаменту промисловості та розвитку підприємництва через портал Містобудівного кадастру міста Києва для отримання протягом чотирьох робочих днів аргументованих пропозицій щодо розміщення ТС та майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства.

(183) Районна в місті Києві державна адміністрація протягом чотирьох робочих днів:

- встановлює відповідність заявленого місця розташування ТС фактичному;
- перевіряє наявність факту неправомірного повторного встановлення (раніше демонтована ТС) після фіксації в матеріалах єдиної цифрової топографічної основи території міста Києва (станом на квітень 2013 року);
- перевіряє наявність скарг від громадян щодо розміщення або функціонування ТС.

(184) За результатами опрацювання районна в місті Києві державна адміністрація надає до Департаменту містобудування та архітектури через портал Містобудівного кадастру міста Києва аргументовані пропозиції стосовно укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою або відмови в його укладанні.

(185) У разі якщо районна в місті Києві державна адміністрація протягом чотирьох робочих днів не надала аргументованих пропозицій щодо розміщення ТС, застосовується принцип мовчазної згоди, тобто вважається, що районна в місті Києві державна адміністрація погодила укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою. Принцип мовчазної згоди не застосовується, якщо має місце депутатський запит або звернення стосовно порушень до моменту розгляду такого депутатського запиту по суті.

(186) Департамент промисловості та розвитку підприємництва протягом чотирьох робочих днів:

- перевіряє функціональне призначення (спеціалізацію) майданчика для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства;
- перевіряє наявність скарг від громадян щодо розміщення або функціонування майданчика для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства;
- надає за результатами опрацювання до Департаменту містобудування та архітектури через портал Містобудівного кадастру міста Києва аргументовані пропозиції стосовно укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою або відмови в укладанні договору щодо майданчика для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства

(187) У разі якщо Департамент промисловості та розвитку підприємництва протягом чотирьох робочих днів не надав аргументованих пропозицій щодо розміщення майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства, застосовується принцип мовчазної згоди, тобто вважається, що Департамент промисловості та розвитку підприємництва погодив укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.

(188) У разі необґрунтованості пропозицій районної в місті Києві державної адміністрації Департаменту промисловості та розвитку підприємництва стосовно відмови в укладанні договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою Департамент

містобудування та архітектури передає заяву та додані до неї документи на розгляд Комісії з розміщення для розгляду справи по суті. При цьому строки розгляду заяви продовжуються на строк, необхідний для розгляду Комісією з розміщення.

(189) Договір щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою укладається із суб'єктами господарювання у разі:

- позитивних результатів розгляду документів, зазначених у пункті 2.6 Порядку № 56/5443;
- визначення відповідності намірів щодо місця розташування ТС у комплексній схемі розміщення ТС відповідно до Порядку № 244;
- визначення суб'єкта господарювання переможцем інвестиційного конкурсу за його результатами та з яким укладено інвестиційний договір (у разі відповідності вимогам законодавчих актів України, державним будівельним нормам та стандартам).

(190) Відповідно до пункту 2.10 Порядку № 56/5443 після зарахування на рахунок Державної казначейської служби України 100 % відповідної суми пайової участі за договором щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою Департамент містобудування та архітектури протягом одного робочого дня оформлює інформаційний талон у вигляді додатка до договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою та передає його до відділу (центру) надання адміністративних послуг апарату відповідної районної в місті Києві державної адміністрації.

(191) Відділ (центр) надання адміністративних послуг апарату відповідної районної в місті Києві державної адміністрації передає суб'єкту господарювання інформаційний талон разом з примірником підписаного у встановленому порядку сторонами договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.

(192) Інформаційний талон про сплату пайової участі має бути розміщений на вітрині фронтальної частини ТС або на лобовому склі (фасаді) засобу пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі чи на вході до закладу ресторанного господарства з забезпеченням зчитування спеціального коду інформаційного талона про сплату пайової участі.

(193) Згідно з пунктом 2.13 Порядку № 56/5443 умови сплати пайової участі (внеску) в утриманні об'єктів благоустрою визначаються у договорі щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою між Департаментом містобудування та архітектури і власником ТС, засобу пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі чи власником (користувачем) майданчика для харчування біля стаціонарного закладу ресторанного господарства.

(194) Відповідно до пункту 2.15 Порядку № 56/5443 строк дії договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою, укладеного з власниками ТС до 31.01.2015, становить 6 місяців та може бути подовженим на той самий строк, але з кінцевим терміном дії таких договорів до завершення проведення конкурсів щодо надання права на оформлення паспортів прив'язки ТС за відповідними локаціями.

(195) Згідно з пунктом 2.16 Порядку № 56/5443 у разі визначення відповідності намірів щодо місця розташування ТС у комплексній схемі розміщення ТС строк дії договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою становить п'ять років. При цьому, пайова участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою сплачується щорічними, піврічними або квартальними платежами.

(196) При цьому варто зазначити, що відповідно до пункту 5 рішення Київської міської ради від 25.12.2014 № 746/746 «Про особливості застосування Порядку розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності в м. Києві» (із змінами

і доповненнями, внесеними рішенням Київської міської ради від 17.03.2016 № 237/237) (далі – Рішення КМР № 746/746), у разі надходження заяв від кількох суб'єктів господарювання щодо одного місця розміщення ТС у Комплексній схемі розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності в місті Києві проводиться конкурс щодо надання права на оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди.

(197) Додатком до Рішення КМР № 746/746 є Порядок проведення конкурсу щодо надання права на оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди, який визначав процедуру підготовки та проведення конкурсу щодо надання права на оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди.

(198) Однак, як було зазначено у пунктах 106 - 107 цього розпорядження, згідно з пунктом 16 Рішення КМР № 915/8881 з моменту затвердження розпорядженням Київського міського голови від **25.10.2024** № 998 переліку окремих елементів благоустрою комунальної власності для розміщення на них тимчасових споруд торговельного, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів, такі об'єкти розміщуються на території м. Києва з урахуванням особливостей, встановлених Рішенням КМР № 915/8881.

(199) Тобто, починаючи з 25.10.2024 не передбачено проведення конкурсів щодо надання права на оформлення паспорта прив'язки ТС.

(200) Крім того, на пункт 4.4 вимоги про надання інформації від 03.02.2025 № 60-02/819е: *«В яких випадках для суб'єкта господарювання, який виявив бажання розмістити Тимчасові об'єкти підприємницької та іншої діяльності [тимчасові споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засоби пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, об'єкти сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі, станції зарядки електромобілів, платіжні пристрої, автомати з продажу товарів (послуг), вендингові автомати, поштомати] на території м. Києва, є обов'язковим укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою комунальної власності? Відповідь обґрунтувати із посиланням на пункти, частини та статті відповідних нормативно-правових актів (рішення, розпорядження тощо) та/або інших документів (листи, доручення, роз'яснення тощо)»* - КП «КІЇВ.ПРОЗОРО» листом від 26.02.2025 № 052/01-363 (вх. Відділення від 05.03.2025 № 60-01/1110) повідомило, що **у разі наявності Договору оренди суб'єкт господарювання зобов'язаний виконувати пункт 1.11 Положення № 915/8881**, яким передбачено, що власник тимчасового об'єкта підприємницької та іншої діяльності (тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі, станцій зарядки електромобілів, платіжних пристроїв, автоматів з продажу товарів (послуг), вендингових автоматів, поштоматів) зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до такого об'єкта території **або може** брати пайову участь в утриманні цього об'єкта на умовах договору.

(201) Водночас, на пункт 4.3 вимоги про надання інформації від 03.02.2025 № 60-02/817е: *«В яких випадках для суб'єкта господарювання, який виявив бажання розмістити засіб пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі або об'єкт сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі на території м. Києва, є обов'язковим укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою комунальної власності? Відповідь обґрунтувати із посиланням на пункти, частини та статті відповідних нормативно-правових актів (рішення, розпорядження тощо) та/або інших документів (листи, доручення, роз'яснення тощо)»* - КП «МІСЬКИЙ МАГАЗИН» листом від 27.02.2025 № 052/295/7 (вх. Відділення від 05.03.2025 № 60-01/1109) повідомило,

що договір щодо пайової участі в утриманні об'єкту сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі укладається відповідно до Рішення КМР № 56/5443.

(202) Отже, наразі положеннями Рішення КМР № 56/5443 (додатком до якого є Порядок № 56/5443) передбачено обов'язок укладання власниками ТС договору щодо пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою, зокрема, у разі розміщення об'єктів сезонної дрібнороздрібної торговельної мережі (майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства).

(203) Також, листами від 15.11.2024 № 055-12528 (вх. Відділення від 18.11.2024 № 60-01/4569) та від 10.02.2025 № 055-2328 (вх. Відділення від 10.02.2025 № 60-01/610) Департамент містобудування та архітектури повідомив, що наказом Міністерства розвитку громад та територій від 23.11.2020 № 284 (який набрав чинність 09.02.2021) внесено зміни до Порядку № 244, відповідно до яких скасовано поняття комплексна схема розміщення ТС. У зв'язку з чим, Департамент містобудування та архітектури наразі не видає висновки про відповідність намірів щодо місця розміщення ТС у комплексній схемі м. Києва. Однак, Департамент містобудування та архітектури не надав доказів невидання ним таких висновків, а також неможливості застосування положення про необхідність відповідності намірів щодо місця розташування тимчасової споруди у комплексній схемі розміщення тимчасових споруд у майбутньому.

(204) При цьому, станом на 11.09.2025 (дату прийняття цього розпорядження) Рішення КМР № 56/5443 є чинним, будь-які інші зміни (крім вищезазначених), зокрема з метою приведення його положень у відповідність до вимог наказу Міністерства розвитку громад та територій від 23.11.2020 № 284, до Рішення КМР № 56/5443 не вносилися.

(205) *Отже, Рішення КМР № 56/5443 (додатком до якого є Порядок № 56/5443) містить вимоги, що суперечать чинному законодавству та встановлюють додаткові адміністративні бар'єри доступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва, зокрема:*

- *закріплено безальтернативний спосіб утримання прилеглої до ТС території (обов'язковість укладання договору щодо пайової участі в утриманні об'єкту благоустрою, зокрема, у разі розміщення майданчиків для харчування біля стаціонарних закладів ресторанного господарства).*

4.3. Щодо рішення Київської міської ради від 04.09.2014 № 62/62

(206) Пунктом 9 рішення Київської міської ради від 04.09.2014 № 62/62 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 24 лютого 2011 року № 56/5443 "Про затвердження Порядку визначення обсягів пайової участі (внеску) власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засобів пересувної дрібнороздрібної торговельної мережі в утриманні об'єктів благоустрою м. Києва та внесення змін до деяких рішень Київської міської ради" та деяких рішень Київської міської ради» (із змінами та доповненнями, внесеними Рішенням КМР № 746/746) (далі – Рішення КМР № 62/62) визначено, що **тимчасові споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності здійснюють продаж товарів (надання послуг) з 6-ї години до 23-ї години** (крім тимчасових споруд з функціональним призначенням продаж друкованих ЗМІ, продуктів харчування, квітів, непродовольчих груп товарів, заклади швидкого харчування, громадські вбиральні, шиномонтаж, туристичні інформаційні центри).

(207) При цьому, станом на 11.09.2025 (дату прийняття цього розпорядження) Рішення КМР № 62/62 є чинним, будь-які інші зміни (крім вищезазначених) до нього не вносилися.

(208) *Отже, Рішенням КМР № 62/62 в односторонньому порядку (без погодження із власниками) визначено режим роботи тимчасових споруд торговельного, побутового,*

соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (крім тимчасових споруд з функціональним призначенням продаж друкованих ЗМІ, продуктів харчування, квітів, непродовольчих груп товарів, заклади швидкого харчування, громадські вбиральні, шиномонтаж, туристичні інформаційні центри), що суперечить чинному законодавству.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(209) Встановлені Рішенням КМР № 915/8881 (додатком до якого є Положення № 915/8881) та Рішенням КМР № 56/5443 (додатком до якого є Порядок № 56/5443) вимоги суперечать чинному законодавству та встановлюють додаткові адміністративні бар'єри доступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва (затримки у процесі встановлення ТС, додаткове фінансове навантаження на суб'єктів господарювання), а Рішення КМР № 62/62 в односторонньому порядку (без погодження із власниками) визначає режим роботи ТС (крім тимчасових споруд з функціональним призначенням продаж друкованих ЗМІ, продуктів харчування, квітів, непродовольчих груп товарів, заклади швидкого харчування, громадські вбиральні, шиномонтаж, туристичні інформаційні центри), що суперечить чинному законодавству.

(210) Наведені дії Київської міської ради мають та/або можуть мати негативний вплив на конкуренцію на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, оскільки це може призводити до відмов суб'єктам господарювання у видачі паспорта прив'язки ТС з непередбачених Порядком № 244 підстав, а також виникнення додаткових затрат часу і матеріальних затрат під час розміщення ТС на території м. Києва, які могли би бути використані суб'єктами господарювання для підвищення власної конкурентоспроможності.

(211) Внаслідок неправомірних дій Київської міської ради конкуренція на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва може обмежуватись.

(212) При цьому варто зазначити, що норма статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визнає порушенням законодавства про захист економічної конкуренції вказані в ній дії (бездіяльність) не лише в разі призведення ними до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, а й у разі можливості (імовірності) настання негативних наслідків, тобто можливості такого призведення. Сама собою наявність відповідної можливості є достатньою підставою для кваліфікації дій (бездіяльності) відповідного органу за статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (постанови Верховного Суду від 18.11.2021 у справі № 910/19109/19, від 17.08.2021 у справі № 904/4062/20 та від 07.08.2018 у справі № 922/3715/17).

(213) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

(214) Згідно із статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

(215) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.

(216) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *економічна конкуренція* – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(217) При цьому, під *обмеженням конкуренції* розуміють обмеження індивідуальної свободи суб'єктів господарювання визначати власну ринкову поведінку, що впливає на зниження ефективності функціонування системи вільного ринку.

(218) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(219) Виконання органами влади та органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення конкурентного середовища для здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою економічної конкуренції.

(220) Недотримання органами влади та органами місцевого самоврядування зазначених принципів призводить до спотворення конкуренції та відповідно до нездійснення ними заходів щодо сприяння розвитку конкуренції, що є одним із заходів, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

(221) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(222) Згідно з абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається дія, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

(223) Пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.

(224) *Таким чином, дії Київської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 13.06.2024 № 915/8881, положення якого суперечать вимогам чинного законодавства*

та встановлюють додаткові адміністративні бар'єри доступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели та/або можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва.

(225) Дії Київської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 24.02.2011 № 56/5443 (із змінами і доповненнями, внесеними рішеннями Київської міської ради від 26.01.2012 № 2/7339, від 05.04.2012 № 383/7720, від 24.05.2012 № 484/7821, від 28.02.2013 № 97/9154, від 04.09.2014 № 62/62, від 25.12.2014 № 746/746, від 17.03.2016 № 237/237, від 14.09.2017 № 4/3011), положення якого суперечать вимогам чинного законодавства та встановлюють додаткові адміністративні бар'єри доступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели та/або можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва.

(226) Дії Київської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 04.09.2014 № 62/62 (із змінами та доповненнями, внесеними Київської міської ради від 25.12.2014 № 746/746), положеннями якого в односторонньому порядку (без погодження із власниками) визначено режим роботи тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (крім тимчасових споруд з функціональним призначенням продаж друкованих ЗМІ, продуктів харчування, квітів, непродовольчих груп товарів, заклади швидкого харчування, громадські вбиральні, шиномонтаж, туристичні інформаційні центри), містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що призвели та/або можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи, у зв'язку з наявністю в діях Київської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи «**Інформація, доступ до якої обмежено**»; «**Інформація, доступ до якої обмежено**») ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій

органу місцевого самоврядування, що призвели та/або можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території м. Києва.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Третьому відділу досліджень та розслідувань Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

**Голова адміністративної колегії –
голова Відділення**

Андрій ПОГОРЕЛОВ